

Bosna a Hercegovina

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. júna 2010 o situácii v Bosne a Hercegovine

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Bosnou a Hercegovinou na strane druhej, ktorá bola podpísaná 16 júna 2008,
  - so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1244/2009¹ z 30. novembra 2009 o liberalizácii vízového režimu,
  - so zreteľom na závery Rady zo 16. júna 2003 o západnom Balkáne, ako aj z 30. novembra 2009 o Bosne a Hercegovine,
  - so zreteľom na závery Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy zo 16. júna 2003 o západnom Balkáne a na ich prílohu s názvom Solúnska agenda pre západný Balkán: smerovanie k Európskej integrácii, ktorá bola schválená na zasadnutí Európskej rady v Solúne 19. a 20. júna 2003,
  - so zreteľom na rozhodnutie veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Sejdič a Finci proti Bosne a Hercegovine (žiadosti č. 27996/06 a 34836/06) z 22. decembra 2009,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 24. apríla 2009 o situácii v Bosne a Hercegovine²,
  - so zreteľom na svoje uznesenie zo 15. januára 2009 o Srebrenici³,
  - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže EÚ opakovane potvrdila svoj záväzok prijať za svojich členov krajiny západného Balkánu vrátane Bosny a Hercegoviny; keďže však hlavná zodpovednosť za prístupenie spočíva na týchto krajinách samotných a na ich schopnosti a odhodlaní splniť kodanské kritériá,
- B. keďže Bosna a Hercegovina prechádza dlhým obdobím politickej, hospodárskej a sociálnej stagnácie charakterizovaným rozsiahlym a pretrvávajúcim politickým ochromením, zhoršením vzťahov medzi etnikami spôsobeným politickou rétorikou a neochotou a neschopnosťou politickej elity robiť kompromisy a dohodnúť sa na spoločnej vízii riešenia naliehavých politických, hospodárskych a sociálnych problémov krajiny,
- C. keďže stále hlasnejšia nacionalistická a secesionistická rétorika je v príkrom rozpore so základnými európskymi hodnotami, sociálnym a hospodárskym rozvojom a politickou stabilitou, škodí všeobecným záujmom krajiny, bráni zmiereniu medzi etnickými

---

¹ Ú. v. EÚ L 336, 18.12.2009, s. 1.

² Prijaté texty, P6_TA(2009)0332.

³ Ú. v. EÚ C 46 E, 24.2.2010, s. 111.

spoločenstvami a je prekážkou pre ambície krajiny stať sa členom EÚ; keďže Bosne a Hercegovine hrozí, že ešte viac zaostane za ostatnými krajinami západného Balkánu a premešká príležitosti vyplývajúce z európskej integrácie,

- D. keďže daytonské dohody boli potrebné na zastavenie krviprelievania, ale nepodarilo sa im vytvoriť sebestačný a funkčný štát Bosna a Hercegovina; keďže hlavnou prekážkou účinného fungovania vlády, čo obmedzuje aj schopnosť krajiny dosahovať rýchly pokrok v reformách potrebných na vstup do EÚ, je roztrieštenosť procesu tvorby politik medzi štátom a entitami, ktoré vznikli na základe týchto dohôd, ako aj prekrývajúce sa právomoci a nedostatočná harmonizácia zákonodarnej činnosti medzi rôznymi úrovňami riadenia,
- E. keďže ústavná reforma je naďalej kľúčovou reformou potrebnou na transformáciu Bosny a Hercegoviny na účinný a plne funkčný štát; keďže zložitá štruktúra súdneho systému, chýbajúci ústredný rozpočet, neexistencia najvyššieho súdu Bosny a Hercegoviny, ktorý by mohol podporiť harmonizáciu štyroch interných jurisdikcií, politické zasahovanie do súdnictva a neustále spochybňovanie jurisdikcie a právomocí súdnych orgánov na úrovni štátu vládou Republiky srbskej (RS) podkopávajú fungovanie súdneho systému a brzdia snahu o reformu; keďže štruktúry entít, ktoré sú výsledkom medzinárodných rozhodnutí, by sa mali zmeniť, aby sa zvýšila ich účinnosť a aby boli v súlade s inštitucionálnym rámcom štátu,
- F. keďže európska budúcnosť všetkých občanov krajiny spočíva v Európskej únii; keďže vyhládka na členstvo v EÚ je jedným z faktorov, ktoré najviac zjednocujú občanov Bosny a Hercegoviny; keďže Bosna a Hercegovina má nádej na členstvo v EÚ len ako jednotný štát a každý pokus o podkopanie a oslabenie štátnych inštitúcií a manipuláciu spoločnosti nezodpovednou nacionalistickou a secesionistickou politikou oberie všetkých občanov o výhody, ktoré by mohli mať z európskej integrácie; keďže Bosna a Hercegovina dosiahla obmedzený pokrok v reformách súvisiacich s procesom integrácie do EÚ; keďže agenda s prevládajúcim zameraním na etniká a entity môže byť prekážkou plnenia podmienok členstva v EÚ a NATO,
- G. keďže Rada a Komisia musia preukázať väčšiu schopnosť viesť a byť hybnou silou iniciovania a realizácie ďalších reforiem,
- H. keďže predčasné uzavretie Úradu vysokého predstaviteľa (OHR) s legitímnym cieľom podporiť lokálnu spoluzodpovednosť za politický proces by mohlo mať vplyv na stabilitu krajiny a na tempo a výsledok veľmi potrebných reforiem; keďže nevyhnutným krokom vytvárajúcim podmienky pre status kandidátskej krajiny zostáva prechod od OHR k osobitnému zástupcovi EÚ s posilnenými právomocami,
- I. keďže Bosne a Hercegovine treba zablahoželať k tomu, že sa stala nestálym členom Bezpečnostnej rady OSN na obdobie 2010 – 2011, čo dokazuje, že krajina je schopná zaujať plnohodnotné a zodpovedné miesto v medzinárodných vzťahoch,
- J. keďže tí, ktorí nesú v Bosne a Hercegovine politickú zodpovednosť, nezabezpečili primeraným spôsobom spravodlivosť a odškodnenie pre tisíce žien a dievčat, ktoré boli počas vojny v rokoch 1992 – 1995 znásilnené, pretože počet prípadov vojnových zločinov sexuálneho násillia, ktoré vyústili do stíhania, je naďalej výnimočne nízky, a keďže s obeťami sa často nezaobchádzalo dôstojne a s rešpektom alebo sa im neposkytla dostatočná ochrana a psychologická a materiálna podpora, aby mohli znovu vybudovať

svoje životy,

- K. keďže 11. júl 2010 bude 15. výročím genocídy v Srebrenici-Potočari,
- L. keďže príloha VII Daytonskej mierovej dohody ešte stále nebola plne implementovaná; keďže je naďalej potrebné zabezpečiť spravodlivé, komplexné a trvalé riešenia pre niektoré zo 115 000 vnútorne vysídlených osôb, utečencov a ďalších osôb postihnutých konfliktom, a tiež dosiahnuť pokrok v zlepšovaní sociálno-ekonomického začlenenia tých, ktorí sa vrátili; keďže podľa Medzinárodného výboru Červeného kríža je po skončení vojny stále nezvestných 10 000 osôb, ktorých osud je neznámy,
- M. keďže Komisia 27. mája 2010 predložila legislatívny návrh o liberalizácii vízového režimu pre Bosnu a Hercegovinu (KOM(2010)0256), ktorý formálne otvára cestu k novej liberalizácii v roku 2010,
- N. keďže Francúzsko, Taliansko a Luxembursko ešte stále neratifikovali dohodu o stabilizácii a pridružení, čím oddŕajújú proces európskej integrácie tejto krajiny,
- O. keďže pretrvávajúce výrazné deliace čiary medzi etnikami by sa mali prekonať zavedením integrovanejšieho, nesegregačného a moderného systému vzdelávania v krajine,
- P. keďže nedostatok skutočnej snahy orgánov Bosny a Hercegoviny o účinné potlačenie korupcie v krajine vážne narúša jej hospodársky, sociálny a politický rozvoj,
- Q. keďže obchodovanie s ľuďmi je vážnym zločinom a hrubým porušením ľudských práv; keďže v rámci obchodovania s ľuďmi, najmä ženami a dievčatami, je Bosna a Hercegovina krajinou pôvodu a v menšej miere aj tranzitnou krajinou a krajinou určenia,
- R. keďže ústavy štátu a entít zaručujú rovnaké zaobchádzanie so všetkými ľuďmi; keďže Rómovia naďalej čelia veľmi ťažkým životným podmienkam a diskriminácii; keďže je naďalej veľmi rozšírená diskriminácia a sociálne vylúčenie založené na rodovej identite a sexuálnej orientácii; keďže tieto skupiny sú naďalej vystavované fyzickým útokom, zlému zaobchádzaniu a zavražďovaniu,
- S. keďže nezamestnanosť zostáva veľmi vysoká a v dôsledku hospodárskej krízy sa ešte zvýšila; keďže chýbajúce vyhliadky na prácu, najmä medzi mladými ľuďmi, brzdia pokrok krajiny a prispievajú k politickému napätiu; keďže hospodárska prosperita je kľúčová pre ďalší rozvoj krajiny a zmierenie v Bosne a Hercegovine,

Európska perspektíva

1. vyjadruje nespokojnosť s obmedzeným pokrokom, ktorý dosiahla Bosna a Hercegovina ako potenciálna kandidátska krajina na svojej ceste k stabilizácii a rozvoju a ako potenciálna kandidátska krajina na členstvo v EÚ; s rastúcim znepokojením sleduje nestabilnú politickú klímu a absenciu jednotnej vízie, ktorá by bola spoločná pre všetky politické sily, a dôrazne odsudzuje používanie poburujúcej rétoriky, ktorá narúša proces zmierenia medzi etnikami a fungovanie štátnych štruktúr; považuje vyhlásenie vedúcich predstaviteľov Republiky srbskej týkajúce sa referenda o pokojnom rozdelení za provokáciu a ohrozenie stability, zvrchovanosti a územnej celistvosti Bosny a Hercegoviny;

2. nalieha vo vyzýva na ukončenie nacionalistickej a secesionistickej rétoriky, ktorá polarizuje spoločnosť a narúša základy Daytonskej mierovej dohody, a na skutočné angažovanie sa a uzavretie trvalých dohôd, ktoré vytvoria riadne fungujúci štát, pripravia inštitúcie Bosny a Hercegoviny na integráciu do EÚ a zlepšia celkovú situáciu krajiny;
3. pripomína, že vstúpiť do Európskej únie znamená prijať hodnoty a pravidlá, z ktorých EÚ vychádza a medzi ktoré patrí predovšetkým dodržiavanie ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám, solidarita, tolerancia, demokracia a právny štát vrátane dodržiavania nezávislosti súdництва;
4. vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a komisára pre rozšírenie a susedskú politiku, aby uplatnili všetok vplyv EÚ na politikov Bosny a Hercegoviny s cieľom priviesť ich k tomu, aby vyvinuli sústredenejšie úsilie splniť požiadavky európskeho partnerstva a všetky záväzky vyplývajúce z Dohody o stabilizácii a pridružení; pripomína všetkým politickým aktérom, že tieto dva dokumenty sú plánom integrácie do EÚ a že je ich povinnosťou voči vlastným občanom dosiahnuť kompromisy a dohodnúť sa na reformách; nabáda podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisiu k dôslednejšiemu a na výsledky orientovanému využívaniu podmienok stanovených EÚ s cieľom naplniť skutočné potreby národov Bosny a Hercegoviny;
5. vyjadruje rozhodnú podporu Úradu vysokého predstaviteľa a zdôrazňuje, že prechod možno dokončiť len vtedy, ak orgány Bosny a Hercegoviny v plnej miere splnia 5 cieľov a 2 podmienky; nalieha vo vyzýva orgány RS, aby splnili zostávajúci záväzok (zákon RS o elektrickej energii) s cieľom umožniť inšpektorovi okresu Brčko, aby odporučil ukončenie režimu dohľadu v tejto oblasti;
6. nalieha vo vyzýva vládu RS, aby sa naďalej aktívne zúčastňovala na rokovaní o rozdelení štátneho majetku, ktorý je uvedený na zozname Úradu vysokého predstaviteľa, a vyzýva ju, aby neprijímal právne predpisy o verejnom majetku v RS, pretože by išlo o závažné porušenie rozhodnutia vysokého predstaviteľa zakázať predaj verejného majetku, čím by sa oddialilo ukončenie činnosti jeho úradu;
7. víta prijatie dodatku k ústave, ktorým sa vytvára okres Brčko ako subjekt miestnej samosprávy, čím sa splnila ďalšia podmienka zatvorenia Úradu vysokého predstaviteľa v budúcnosti stanovená Radou pre nastolenie mieru (PIC);
8. vyzýva obe entity všetky politické sily, a najmä vládu Republiky srbskej, aby dodržiavali Daytonskú mierovú dohodu ako celok a aby nespochybňovali opatrenia uskutočnené na jej základe a na základe rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN; domnieva sa, že vysoký predstaviteľ je najvyššou autoritou, pokiaľ ide o výklad civilného uplatňovania mierovej dohody; vyzýva všetkých politických aktérov, aby náležite rešpektovali vysokého predstaviteľa a všetkých medzinárodných pracovníkov v krajine a zdržali sa akýchkoľvek osobných útokov;
9. s uspokojením vníma významný prínos policajnej misie Európskej únie (EUPM) a operácie Althea EUFOR k stabilite a bezpečnosti Bosny a Hercegoviny; víta rozhodnutie Rady poskytnúť podporu bez výkonných právomocí zameranú na budovanie kapacít a odbornú prípravu; víta predĺženie mandátu EUFOR na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1895; víta skutočnosť, že NATO vyzvalo Bosnu a Hercegovinu, aby

pristúpila k akčnému plánu členstva;

10. zdôrazňuje výsledky misie EUPM, ktorá prispela k boju orgánov presadzovania práva a justície Bosny a Hercegoviny proti organizovanému zločinu a korupcii; víta predĺženie misie o ďalšie dva roky a zmenu zamerania jej mandátu, ako aj prácu Komisie na príprave projektu nadväzujúceho na EUPM v rámci nástroja predvstupovej pomoci na rok 2010;
11. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby nezáujem veľkej väčšiny zložiek politického života vyvážili vytvorením privilegovaných partnerstiev a poskytovaním podpory občianskej spoločnosti, nezávislým médiám a podnikateľskej sfére a aby vytvorili projekty na stimuláciu aktívnej účasti na politickom živote, najmä pre mladých Bosniakov;
12. zdôrazňuje, že sloboda a nezávislosť médií, tak súkromných, ako aj verejných, sú základnými demokratickými požiadavkami; vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby posilňovali nezávislé a rôznorodé médiá, ktoré nie sú pod politickým vplyvom, a aby médiám umožnili podávať slobodne správy zo všetkých častí krajiny tým, že im zaručia prístup k informáciám; ostro odsudzuje útoky na novinárov a vyzýva príslušné orgány, aby prijali primerané opatrenia na zabránenie týmto útokom v budúcnosti; žiada od médií vrátane služieb verejnoprávneho vysielania nulovú toleranciu nenávistných prejavov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby regulačné orgány v komunikačnej oblasti boli politicky nezávislé; naliehavo žiada Radu ministrov, aby vymenovala stáleho riaditeľa úradu pre komunikácie;

Ústavná reforma a reforma súdництва

13. opakuje svoje stanovisko k požiadavkám, ktoré by sa mali splniť prostredníctvom ústavnej reformy:
  - a) štát by mal disponovať dostatočnými legislatívnymi, rozpočtovými, výkonnými a súdnymi právomocami na to, aby bol schopný splniť kritériá pre vstup do EÚ, aby vytvoril a udržoval funkčný jednotný hospodársky priestor, presadzoval hospodársku, environmentálnu a sociálnu súdržnosť a zastupoval a bránil všeobecné záujmy krajiny v zahraničí; ochrana životne dôležitých národných záujmov v Bosne a Hercegovine musí byť v súlade s možnosťami krajiny konať;
  - b) počet správnych úrovní zapojených do riadenia Bosny a Hercegoviny by mal byť úmerný finančným zdrojom krajiny a vychádzať z účelného, súdržného a účinného rozdelenia zodpovednosti;
  - c) všetci občania musia mať rovnaké práva bez akejkoľvek diskriminácie v plnom súlade s Európskym dohovorom o ľudských právach (EDLP) a článkom 2 Dohody o stabilizácii a pridružení, v ktorej sa vyžaduje dodržiavanie demokratických zásad a rešpektovanie ľudských práv;
  - d) zastáva názor, že osobitná pozornosť by sa mala venovať právam menších a zraniteľných skupín, ktoré by mali byť chránené pred priamou alebo nepriamou diskrimináciou a násilím; nabáda Bosnu a Hercegovinu, aby realizovala programy vzdelávania v oblasti ľudských práv, ktoré podporujú hodnoty tolerancie, pluralizmu a rôznorodosti;
14. pripomína, že posilnenie centrálného štátu neznamená oslabenie entít, ale vytvorenie

podmienok založených na zásade subsidiarity pre efektívnu administratívu, ktorá je schopná presadiť národné reformné úsilie, udržiavať účinné medzinárodné vzťahy a pripraviť tak celú krajinu na prístupenie k EÚ;

15. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby v rámci obsiahlej ústavnej reformy čo najskôr zmenili a doplnili príslušné ustanovenia ústavy a volebného zákona Bosny a Hercegoviny s cieľom dosiahnuť súlad s rozhodnutím ESĽP vo veci Sejdič a Finci, v ktorom sa jasne hovorí, že súčasná ústava Bosny a Hercegoviny diskriminuje ľudí označených ako „iní“; poznamenáva, že prijatie týchto reforiem je kľúčovým krokom smerom k fungovaniu multietnickej spoločnosti;
16. nabáda občanov Bosny a Hercegoviny, aby sa zúčastnili na nadchádzajúcich všeobecných voľbách v októbri 2010; domnieva sa, že v týchto voľbách pôjde aj o tempo, ktorým sa Bosna a Hercegovina približuje k Európe, a každý, kto sa rozhodne nevoliť, v podstate umožní ostatným, aby rozhodli o jeho budúcnosti; zdôrazňuje, že treba vyvinúť maximálne úsilie na stanovenie podmienok pre nadchádzajúce voľby, aby sa uskutočnili v plnom súlade s európskymi normami a aby kampaň prebehla pokojne a demokraticky;
17. pripomína potrebu ustanoviť najvyšší súd na úrovni štátu a začleniť ho do ústavného rámca, aby pôsobil ako integrujúci faktor súdneho systému krajiny a zabezpečil postupnú harmonizáciu štyroch rôznych právnych systémov Bosny a Hercegoviny;
18. vyzýva všetkých politických aktérov, aby uzákoonili 69 činností naplánovaných v podpornom akčnom pláne k reformnej stratégii sektoru spravodlivosti;

Boj proti vojnovým zločinom, organizovanému zločinu a korupcii

19. víta skutočnosť, že spolupráca s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu (ICTY) je naďalej uspokojivá a že spolupráca medzi tribunálom a orgánmi štátu a entít bola adekvátna; zdôrazňuje potrebu pokračovať v plnení záväzkov a umožniť zadržanie všetkých osôb obvinených ICTY a rozložiť ich podporné siete; vyzýva na účinnejšiu spoluprácu medzi policajnými orgánmi v Srbsku a v Bosne a Hercegovine s cieľom nájsť a zadržať Ratka Mladiča a Gorana Hadžiča; naliehavo žiada orgány Bosny a Hercegoviny, aby urýchlili vykonávanie národnej stratégie pre vojnové zločiny a začali sa zaoberať nevyriešenými prípadmi približne 10 000 vojnových zločinov v celej krajine a aby zároveň špecifikovali materiálne a technické zdroje, ktoré si vyžaduje úsilie postaviť pred súd všetkých páchatel'ov vrátane tých, ktorí sú zodpovední za znásilňovanie a sexuálne násilie;
20. pripomína, že 11. júl sa v celej EÚ uznáva ako deň pamiatky na genocídu v Srebrenici, a vyzýva na takéto opatrenie všetky krajiny v regióne; víta skutočnosť, že parlamenty štyroch krajín západného Balkánu, najmä Národné zhromaždenie Srbskej republiky, prijali rôzne uznesenia o Srebrenici, a vyzýva bosniatsky štátny parlament a parlamenty oboch entít, aby v blízkej budúcnosti prijali podobné uznesenia; považuje tieto vyhlásenia za dôležité kroky zamerané na vyrovnanie sa s tragickou nedávnou minulosťou regiónu a dúfa, že pripravujú pôdu pre chápanie spoločných dejín s cieľom podporovať skutočné zmierenie v celom regióne; zdôrazňuje, že postavenie zodpovedných osôb za genocídu v Srebrenici a jej okolí pred súd je dôležitým krokom smerom k stabilite a mieru v regióne;
21. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby začlenili definíciu sexuálneho násillia do

trestného zákonníka v súlade s medzinárodnými normami, aby obetiam priamo poskytli primerané odškodnenie a ekonomickú, sociálnu a psychologickú podporu vrátane čo najlepších služieb na podporu telesného a duševného zdravia, ktoré sa dajú zabezpečiť, a aby vypracovali programy dlhodobej ochrany svedkov a vyčlenili na ne primerané zdroje; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu zlepšiť koordináciu rozličných justičných orgánov a urýchliť postupy súvisiace so stíhaním prípadov vojnových zločinov sexuálneho násillia spáchaných počas vojny; vyzýva Komisiu a ďalších medzinárodných darcov, aby podporili orgány Bosny a Hercegoviny v tomto úsilí poskytnutím finančných zdrojov a odborných znalostí zameraných na obeť vojnových zločinov sexuálneho násillia; vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby prijali a implementovali stratégiu zameranú na obeť vojnových zločinov sexuálneho násillia ako najvyššiu prioritu;

22. vyzýva EÚ a členské štáty, aby začali vyšetrovať vojnových sexuálnych delikventov, ktorí sa prisťahovali a získali trvalý pobyt vrátane občianstva členského štátu, a aby uznali, že takéto zločiny sú v skutočnosti vojnovými zločinmi a že by sa nemali považovať za všeobecné trestné činy sexuálneho násillia a nemali by podliehať premlčacím lehotám;
23. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby podporovali a zavŕšili trvalý návrat utečencov a osôb vysídlených v rámci krajiny a taktiež prijali príslušnú stratégiu, ako sa vyžaduje v prílohe VII Daytonskej mierovej dohody; nabáda, aby sa na jednej strane riešili potreby tých, ktorí stále žijú v zberných strediskách, a prijali sa opatrenia na ich sociálne integráciu a aby sa na druhej strane presadzoval návrat tých, ktorí sa nemôžu vrátiť do svojej vlasti, napríklad do zničenej oblasti Posavina; vyzýva Komisiu a ďalších medzinárodných darcov, aby orgány Bosny a Hercegoviny v tomto úsilí podporili poskytnutím finančnej pomoci a odborných znalostí;
24. pripomína, že je naliehavo potrebné vybudovať štátne väznice s vysokým stupňom bezpečnosti a zrekonštruovať existujúce zariadenia aj v záujme bezpečného uväznenia všetkých obžalovaných a odsúdených zločincov;
25. s poľutovaním vníma obmedzený pokrok v boji proti korupcii spôsobený slabou koordináciou protikorupčných opatrení na úrovni štátu a nedostatočne účinné vyšetrovanie a stíhanie podozrivých osôb v prípadoch korupcie na vysokej úrovni najmä vo vládných a iných štruktúrach štátu a entít, v postupoch verejného obstarávania, pri poskytovaní podnikateľských licencií a v odvetviach zdravotníctva, energetiky, dopravy a stavebníctva; v tejto súvislosti vyzýva na bezodkladné vytvorenie neustranného a právne zodpovedného protikorupčného orgánu s cieľom obnoviť dôveru občanov Bosny a Hercegoviny v ich inštitúcie, ako aj na koordinované uplatňovanie novej stratégie boja proti korupcii (2009 – 2014) a súvisiaceho akčného plánu;
26. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby účinne bojovali proti obchodovaniu s ľuďmi, účinne stíhali páchatel'ov v spolupráci s medzinárodným spoločenstvom, poskytovali ochranu a odškodnenie obetiam a zvyšovali povedomie s cieľom predchádzať tomu, aby z nich úrady a spoločnosť opäť vytvorili obeť;

Liberalizácia vízového režimu

27. s uspokojením konštatuje, že orgány Bosny a Hercegoviny zrýchlili svoje reformy a dosiahli významný pokrok pri plnení všetkých ostávajúcich kritérií, ktoré sú súčasťou plánu bezvízového režimu (roadmap), čo je dôkazom toho, že s potrebnou vôľou možno

dosiahnuť významný pokrok v reformách; dôrazne nabáda orgány Bosny a Hercegoviny k tomu, aby prijali zostávajúce príslušné právne predpisy;

28. víta vyššie uvedený legislatívny návrh Komisie o liberalizácii vízového režimu z 27. mája 2010 a vyzýva Komisiu, aby v nadchádzajúcich mesiacoch overovala plnenie zvyšných kritérií s cieľom pripraviť podmienky na to, aby Rada a Parlament mohli schváliť zavedenie bezvízového styku pre občanov Bosny do konca roku 2010;
29. uznáva význam liberalizácie víz pre to, aby všetci občania Bosny a Hercegoviny mohli cestovať v rámci EÚ, a považuje ju za významný prvok hlbšej integrácie do EÚ a zmierenia medzi etnikami, keďže zabraňuje izolácii a ponúka občanom možnosť rozšíriť si horizonty, predstaviť si potenciálne členstvo v EÚ a vyjadriť svoju vôľu pred politickými predstaviteľmi, s cieľom podporovať integráciu do EÚ;

Situácia v systéme vzdelávania

30. všiama si pokrok na inštitucionálnej úrovni a zároveň nalieha na orgány Bosny a Hercegoviny, aby prijali zákon o vyššom vzdelávaní na úrovni štátu a aby sa sústredili na plnú implementáciu rámcových zákonov v oblasti vzdelávania, a znížili tým roztrieštenosť vzdelávacieho systému; ďalej nalieha, aby za plného využitia európskeho partnerstva prijali opatrenia na zlepšenie celkovej kvality vzdelávania, čím sa splnia potreby trhu práce a normy Bolonského procesu, a aby s pomocou EÚ zaviedli programy odbornej prípravy a rekvalifikácie osôb, ktoré sú dlhodobo nezamestnané; nabáda na realizáciu medzinárodných výmenných programov medzi všetkými univerzitami v Bosne a Hercegovine a v členských štátoch EÚ, využívaním existujúcich programov a sietí EÚ; zdôrazňuje potrebu výrazne zvýšiť počet študentov, učiteľov a výskumných pracovníkov, ktorí sa zúčastňujú na programoch mobility EÚ;
31. konštatuje, že vzdelávanie je základným prostriedkom dosiahnutia skutočného zmierenia medzi etnikami; domnieva sa, že v rámci podpory EÚ by sa zvýšená pozornosť mala venovať podpore integrujúceho, nediskriminačného systému vzdelávania založeného na tolerancii a rešpektovaní rôznorodosti, snažím o dosiahnutie porozumenia spoločných dejín a odstraňovaniu segregácie rôznych etnických skupín (dve školy pod jednou strechou) vytvorením spoločných vzdelávacích programov a integrovaných tried v oboch entitách; v tejto súvislosti víta vytvorenie študentskej rady s pôsobnosťou pre celú Bosnu a Hercegovinu;
32. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby preskúmali súčasné prísne a nákladné postupy nostrifikácie diplomov a zriadili agentúru pre uznávanie diplomov na úrovni štátu; pripomína orgánom Bosny a Hercegoviny, že kvalifikovaná pracovná sila by sa mala skôr podporovať ako odrádzať od toho, aby si hľadala zamestnanie v krajine;

Hospodárska situácia, sociálna politika

33. víta posledné kolo hodnotenia, ktoré uskutočnil MONEYVAL¹; vyzýva všetkých aktérov, aby nepoľavovali v úsilí o reformu hospodárstva, koordinovali prijímanie opatrení medzi jurisdikciami a podporovali ekonomickú činnosť vrátane odstraňovania byrokratických prekážok, vytvorili dlhodobú stratégiu udržateľného rozvoja tým, že sa budú zaoberať

---

¹ Výbor odborníkov na hodnotenie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (Rada Európy).

okrem iného vzdelávaním, výskumom a vývojom, infraštruktúrou, poľnohospodárstvom, životným prostredím a energetikou; s cieľom prilákať zahraničné investície nabáda predstaviteľov štátu a podnikateľskej sféry, aby vynaložili maximálne úsilie na obnovenie dôvery investorov a vytvorenie priaznivého podnikateľského prostredia v záujme zabezpečenia, aby Bosna a Hercegovina ešte viac nezaostala za ostatnými krajinami v regióne;

34. pripomína, že dohoda o stabilizácii a pridružení si vyžaduje posilnenie koordinácie hospodárskej politiky vlád oboch entít a vytvorenie jednotného hospodárskeho priestoru zameraného na hlbšiu vnútornú integráciu, ako aj skvalitnenie trhu s pôdou a pracovného trhu ako nevyhnutnej súčasti ekonomickej reformy; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že hlavnou prekážkou voľného pohybu osôb v rámci krajiny zostáva rozdrobenosť vnútorných systémov pracovnoprávnej legislatívy a systémov sociálneho zabezpečenia; konštatuje, že hospodárska prosperita a šance na zamestnanie, najmä pre mladých obyvateľov Bosny a Hercegoviny, sú kľúčové pre ďalší rozvoj krajiny a môžu podporiť zmierenie medzi etnikami;
35. podporuje posilnenie fiškálnej koordinácie zabezpečením riadneho fungovania úradu pre nepriame zdaňovanie a národného daňového úradu; naliehavo žiada Radu ministrov, aby po dlhom oneskorení vymenovala stáleho riaditeľa úradu pre nepriame zdaňovanie;
36. naliehavo vyzýva parlament Bosny a Hercegoviny, aby bezodkladne prijal zákon o sčítaní ľudu, ktorý umožní uskutočniť všeobecné sčítanie ľudu v roku 2011, ktoré je jasným predpokladom pre možnosť vstupu do EÚ a je nevyhnutné pre hospodársky a sociálny rozvoj krajiny, ako aj pokračovanie poskytovania pomoci EÚ; zdôrazňuje, že z dôvodu citlivosti tejto problematiky by nemalo byť povinné odpovedať na akúkoľvek otázku týkajúcu sa etnického pôvodu;
37. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby zaviedli opatrenia zamerané na zmierenie chudoby a vytvorenie siete sociálneho zabezpečenia, ktorá bude lepšie zameraná na chudobné, sociálne vylúčené a zraniteľné skupiny, najmä Rómov, a aby vytvorili účinný a udržateľný systém sociálnej ochrany a integrácie; vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby sa viac angažovali v oblasti politík zamestnanosti, sociálnej súdržnosti a rodovej rovnosti;
38. víta iniciatívy orgánov Bosny a Hercegoviny zamerané na zlepšenie situácie Rómov a znova potvrdzuje význam prijatia stratégie zameranej na bývanie, zdravotnú starostlivosť, zamestnanosť a vzdelávanie Rómov; vyzýva orgány, aby poskytli primerané prostriedky na vykonávanie tejto stratégie v spolupráci s občianskou spoločnosťou vrátane rómskej komunity, aby bojovali proti diskriminácii a podporovali zastúpenie Rómov vo verejných úradoch;
39. víta najnovšie zmeny a doplnenia právnych predpisov, ktoré prijal federálny parlament a ktoré prinášajú zásadu sociálnej podpory vyplácanej v hotovosti na základe potrieb, ako aj rozpočtové obmedzenia týkajúce sa všetkých, ktorí čerpajú príspevky z rozpočtu, vrátane veteránov; víta skutočnosť, že bol vyplatený úver Svetovej banky určený na rozvojovú politiku a druhá a tretia časť pohotovostného úveru Medzinárodného menového fondu; nabáda federálny parlament, aby prijal ďalšie opatrenia na zvýšenie fiškálnej disciplíny;
40. naliehavo žiada orgány Bosny a Hercegoviny, aby vypracovali národnú energetickú

stratégiu založenú na obnoviteľných zdrojoch energie, úspore energie a energetickej účinnosti, ako aj na modernizácii elektrickej prenosovej sústavy; pripomína úradom Bosny a Hercegoviny aj Komisii, aby pri plánovaní a realizácii projektov vodných elektrární zabezpečili súlad s kritériami EÚ v oblasti hodnotenia vplyvu na životné prostredie a celkovými normami udržateľnosti;

41. ľutuje, že administratívna kapacita v oblasti životného prostredia je naďalej slabá a obmedzená; v tejto súvislosti vyzýva na prijatie komplexného zákona o životnom prostredí na úrovni štátu, ktorým sa zabezpečí harmonizovaná ochrana životného prostredia a zriadenie štátnej agentúry pre životné prostredie;
42. vyzýva úrady Bosny a Hercegoviny, aby prijali zákon o zdravotnom poistení na úrovni štátu s cieľom harmonizovať a zlepšiť kvalitu verejného zdravotníctva a umožniť občanom vyhľadávať primerané lekárske ošetrovanie na celom území Bosny a Hercegoviny bez ohľadu na miesto bydliska a zamestnania;

Regionálna spolupráca

43. zdôrazňuje význam regionálnej spolupráce a dobrých susedských vzťahov a považuje ich za nevyhnutnú súčasť procesu zmierenia v tom, že zintenzívňujú kontakty medzi občanmi; zdôrazňuje kľúčovú úlohu aktérov občianskej spoločnosti v podpore posilnenej regionálnej spolupráce týkajúcej sa sociálnych a politických aspektov; vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby našli riešenie, ktoré zabezpečí regionálnu mobilitu občanov Kosova a možnosť cestovať do Bosny a Hercegoviny;
44. víta nedávne vyhlásenia chorvátskeho prezidenta, ktorý sa ospravedlnil za chorvátsku politiku v Bosne a Hercegovine v deväťdesiatych rokoch minulého storočia a uctil si obeť všetkých komunit; považuje toto gesto za dôležitý krok v podpore etnického zmierenia medzi národmi Balkánu; vyzýva ostatné štáty susediace s Bosnou a Hercegovinou, aby tento príklad nasledovali;
45. vyzýva Chorvátsko a Bosnu a Hercegovinu, aby spoločne našli riešenie, čo sa týka plánov Chorvátska na výstavbu mostu na polostrove Pelješac, ktoré Bosna a Hercegovina odmieta; je znepokojený nedávnymi vyhláseniami chorvátskeho premiéra o možnej chorvátskej žiadosti o využitie európskych fondov na urýchlenie kontroverznej výstavby tohto mostu; poukazuje na to, že tento projekt by mohol narušiť budúci rozvoj bosnianskeho prístavu Neum a je zdrojom ekologických obáv v oboch štátoch;
46. poznamenáva, že trvalú stabilitu a regionálnu spoluprácu na západnom Balkáne a v celej EÚ si nemožno predstaviť, pokiaľ pretrváva politická patová situácia v Bosne a Hercegovine;
47. oceňuje aktívne zapojenie Bosny a Hercegoviny do regionálnej spolupráce, najmä v súvislosti s podpísaním dohôd o medzinárodnej právnej pomoci v trestných a občianskych veciach, ktorých cieľom je uplatniť trestné sankcie proti osobám obvineným v jednom signatárskom štáte dohody, ktoré následne ušli do iného signatárskeho štátu;

o

o o

48. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade, Komisii a vládam a parlamentom Bosny a Hercegoviny a jej entít.